

SJÖLEJON
Galapagos

UNDER YTAN ÄR LJUSET ALLT

Livet under ytan upphör inte att fascinera. Djur som är osmidiga på land blir kvicka som solkatter när de leker i havsströmmarna. Växter och anemoner kan ha förunderliga former och lyser med glada färger i solljuset som letat sig ner några meter. En fotograf som är passionerat förtjust i livet i vattnet, såväl som på land, är Jonna Bergström.

text _____ Amy Lagerman   foto _____ Jonna Bergström

HON ÄR DEN ENDA kvinnan som vunnit Svenska Mästerskapet i uv-foto. Och eftersom Jonna Bergström vann två grenar av tre blev segern total den där augustihelgen 2009. Tävlingen som går av stapeln under två dagar är nämligen uppdelad i tre separata entimmarsdykningar. Under ytan ska fotograferna därefter – i helt okända vatten – få ihop tre bilder vardera i tre olika kategorier: makro, vidvinkel och ett tema som avslöjas inför tävlingsstarten. Det är en utmaning.

Ännu roligare blev segern av att det bara var andra gången Jonna var med och tävlade i SM. Båda gångerna tävlade hon tillsammans med sin parkamrat Ingvar Eliasson. Parkamraten är modell, motivletare, ibland ljussättare och viktig för dyksäkerheten.

– För ett år sedan hade de ändrat reglerna så att de tävlande fick åka tillbaka till dykcentret mellan dyken, säger Jonna. Det har inte känts så intressant att delta tidigare år där de tävlande fått sitta på ett skär och hantera den känsliga kamerautrustningen i väder och vind, så jag har stått över.

EFTER DE TRE dyken valde fotograferna ut sina tävlingsbidrag ur bildskörden och lämnade in dem till tävlingsledningen, som i sin tur

skickade bilderna till en hemlig jury. Att Jonna skulle vinna två klasser av tre och samtidigt bli total segrare hade hon inte räknat med.

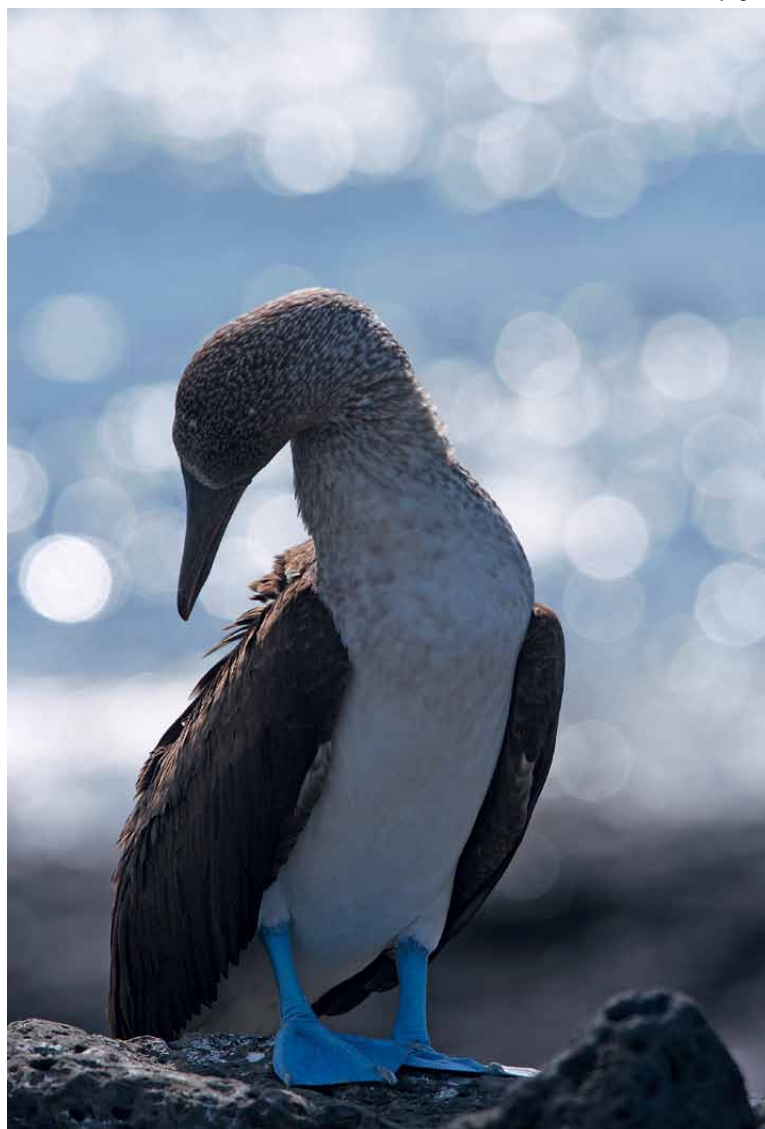
– Jag har höga krav på mig själv när det gäller bilder, och ljuset är det viktigaste för mig i en bild. Stämningen måste vara rätt. Det är en utmaning att fotografera så att alla motiv blir intressanta och inte bara ta bilder av det som är mest iögonfallande.

EN GOOGLESÖKNING PÅ Jonna Bergström resulterar mest i sköna undervattenbilder. Nyfikna fiskar, busiga sjölejon och ufo-liknande koralter lockar med en sagovärld som bara är ett dykcertifikat bort. Jonna själv är PADI-certifierad Divemaster. Senaste dykutbildningen är på >

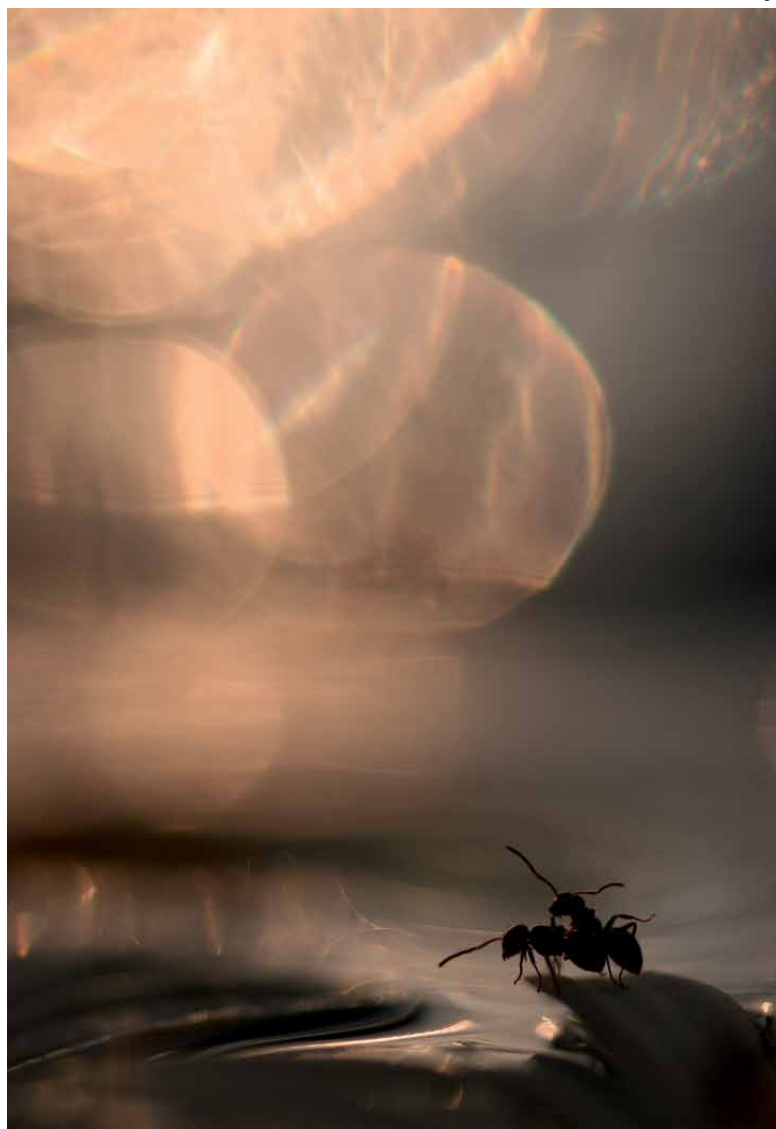
VI DÖK BLAND SJÖLEJON SOM ÄR OTROLIGT LEKSUGNA OCH NYFIKNA. OCH EFTERSOM JAG RÖRDE MIG AN-NORLUNDA OCH LÅNGSAMMARE ÄN DE ANDRA DYKARNA TYCKTE DE ATT JAG VAR VÄLDIGT ROLIG. *Jonna Bergström*

BLÅFOTAD HAVSSULA

Galapagos

MYROR

Sverige

Poseidons nya rebreather - MK VI Discovery. En rebreather är ett slutet andningssystem som inte ger några bubblor och som gör att man bland annat kan komma närmare djuren utan att störa eller skrämman dem.

MEN ATT HON hoppade i det stora blå från början berodde egentligen på en helt annan passion. Den till Galapagosöarna. Som 11-åring lyssnade Jonna på ett resefördrag om ögruppen, och när hon såg bilderna blev hon blixtförälskad. På plats - mot familjens välmående och oroliga råd om att hon inte skulle resa så långt bort på egen hand - tillbringade hon 2001 några veckor med att promenera runt i den vackra naturen. Trots att hennes förväntningar var höga överträffade verkligheten allt.

Från stranden kunde Jonna se hajfenor skumma genom den krusiga havsytan, och hon började överväga att utforska även den marina världen. Men vågade inte, utan blev kvar på land. Däremot såg hon vidunderliga undervattensbilder och bestämde sig på stående fot att både lära sig fotografera och dyka. Bara sex år senare återvände hon till Galapagosöarna.

SOM DYKARE BÖR du ta som vana att aldrig dyka utan en dykkompis, en så kallad buddy. Om något går snett under vattnet ökar dina chanser att överleva om du kan få snabb hjälp. Men som undervattensfotograf har du svårt att följa med i vanliga dykgrupper. Du vill stanna för att fånga motivet på bästa sätt, medan dina dykkamrater inte nödvändigtvis vill ►

**ÄGGLÄGGANDE
PADDOR BLAND GRODÄGG**

Sverige

VINNARBILDEN I SM I UVFOTO, MAKROKLASSEN →

Sverige

ÖRONMANET I CIRKULUPANER ↓

Sverige

hänga över en och samma plats lika länge. Många gånger upptäckte Jonna att hon var ensam kvar.

EN AV JONNAS drömbilder var på en stor hammarhaj. Under ett dyk, där hon som vanligt var ensam, dök äntligen en hammarhaj upp.

– Det blir en speciell känsla i vattnet när där är haj i närheten. Jag rättade till blixterna och såg efter att allt var rätt inställt. Koncentrerade mig på andningen och försökte andas så lite som möjligt för att inte skrämma iväg hajen. Men så vände den och simmade rakt mot mig i hög hastighet. Den var jättestor! Jag blev så tagen att jag helt glömde bort att ta bilden. När den simmat iväg – och fort gick det – upptäckte jag att sällskapet divemaster hade följt med mig. Han var lika överraskad av hajens storlek som jag var.

Hon missade bilden på hammarhajen, men kom ändå inte hem tomhänt.

– Vi dök bland sjölejon som är otroligt leksugna och nyfikna. Och eftersom jag rörde mig annorlunda och långsammare än de andra dykarna tyckte de att jag var väldigt rolig. De simmade riktigt nära kameran och lät mig fotografera dem.

MEN GOOGLERESULTATET TILL trots fotograferar Jonna inte bara under ytan. Hon går lika gärna ut i skogen med dvärgschnausern Lukas och tar

bilder av fåglar och reptiler. Just reptiler ligger hennes hjärta nära.

– Jag var allergisk mot pälsdjur när jag var liten, så mina föräldrar propagerade hårt för reptiler. Jag antar att det hänger kvar, säger Jonna och skrattar. För att strax bli hon allvarlig och växlar spår. Från att tala om hur välgörande naturen är för någon som jobbar med människor dagarna i ända, till hur människor i sitt oförstånd kan förstöra för djuren.

– Som naturfotograf har du ett enormt stort ansvar. Varenda bild jag tar väger jag för och emot om jag ska publicera den. Jag fotograferade till exempel ett fågelbo med nykläckta ungar i med mitt teleobjektiv. Men även om bilderna blev riktigt bra kommer jag aldrig att kunna visa dem. Risken är för stor att någon som ser dem vill skapa sin egen version, men saknar kunskap om hur det måste gå till. Går man för

nära för att man inte harnågot teleobjektiv störs kanske fåglarna och lämnar ungarna. Då är de dödsdömda.

Att läsa på ordentligt innan en fotografering är absolut nödvändigt. Jonna sett bilder där fotografer i sin iver att ta snygga bilder har placerat grodor på bland annat flugsvampar.

– Problemet är ju att grodor andas med huden. Kommer den i kontakt med en flugsvamp absorberar kanske huden giftet, och grodan riskerar att gå en plågsam död till mötes. Vilket fotografen säkert inte hade en aning om.

FÖRUTOM ATT JONNA njuter av att vara ute i naturen drivs hon också av viljan att sprida kunskap om den. Att vi borde njuta av livet här

och nu, och ta tillvara på energin man får av att röra sig i det fria. Därför nöjer hon sig inte med att bara ta en snygg bild av ett djur i en solnedgång.

– Jag vill att djuret ska spegla en känsla som vi människor kan relatera till, att vi ska känna att alla djur, stora eller små, har rätt till ett liv. När jag började fota myror visade jag dem till exempel balanserades längst ute på ett grässtrå.

Det är inte utan att det suger till i magen när den lilla myran fångas på bild medan den dinglar i ett ben högt över marken. Eller blir glad när en annan myra kliver ut i solens strålkastarljus på ett kronblad.

Men också större djur, särskilt de med dåligt rykte, lockar Jonna att rikta fokus mot dem. >

JAG FÖRSÖKER LÄSA AV DJUREN JAG FOTOGRAFERAR, MEN ÄR OCKSÅ ÖVERTYGAD OM ATT DE KÄNNER AV OM MAN ÄR EN VÄN ELLER FIENDE. DJUREN ÄR INTE AGGRESSIVA, DE FÖRSVARAR SIG BARA. *Jonna Bergström*

HAVSLEGUAN
Galapagos

– Vi har matats med fruktansvärda nyheter om vargjakt och slakt. Och hur jägare dödar vildsvin. Det skär verkligen i hjärtat när jag läser att någon skjutit en stor galt och sedan ser en bild där jägaren poserar stolt med ena foten på vildsvinet. Så i vinter har jag varit ute och fotat just vildsvin, för att visa deras charm.

När Jonna närmar sig vildsvin med kameran vet hon vad hon gör. Hon är bland annat alltid noga att se till att vildsvinen har en flyktväg om de skulle tycka att hon är för påträngande.

– Det gäller att ha förståelse. Jag försöker läsa av djuren jag fotograferar, men är också övertygad om att de känner av om man är en vän eller fiende. Djuren är inte aggressiva, de försvarar sig bara. Vi gör ett besök i deras hem och har inga rättigheter där. De enda som är riktigt farliga är vi människor.

LUKAS ÄR INTE det enda sällskap Jonna har med sig ut i skogarna. System Tammy Bergström fotograferar också.

– När vi fotograferat klart, eller stött på något svårt motiv, diskuterar vi bilden och vad den förmedlar, vad som är bra med den, var den brister och hur man kunnat göra den bättre. Vi är fullkomligt ärliga mot varandra, och kan vara det utan att någon blir sårad. Tack vare det upplever vi att vi båda utvecklas till bättre fotografer ännu snabbare.

JONNA BERGSTRÖM

FOTO: JONNA BERGSTRÖM

Bor Skånska sydkusten med hunden Lukas.

Utrustning Canon Eos 400D, Ikelite UV-hus och Ikelite externa blixtrar, Tokina fisheye, Canon makro 100mm och 50mm samt Canon tele 100-400mm.

Webbsida www.laluna.se